

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Π. & Δ. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ
1ο ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ
ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ (ΚΕΣΥ) Γ' ΑΘΗΝΑΣ

ΤΑΧ. Δ/ΝΣΗ: Θηβών 250
Τ.Κ. – ΠΟΛΗ: 12241 - Αιγάλεω
Email : mail@1kesy-g.att.sch.gr
Τηλέφωνο: 210-5610995
Πληροφορίες: Ελένη Τρίγκα

Αιγάλεω, 26 / 2 / 2019

Αρ. Πρωτ.: 171

ΠΡΟΣ: Τα Δημοτικά Σχολεία της Διεύθυνσης
Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Γ' Αθήνας
(δια μέσω της Δ.Π.Ε. Γ' Αθήνας)

ΚΟΙΝ. 1. Περιφερειακή Δ/νση Π. & Δ. Εκπ/σης
Αττικής
2. 3ο ΠΕΚΕΣ Αττικής
3. Δ/νση Πρωτοβάθμιας Εκπ/σης Γ' Αθήνας

Θέμα: «Συνεργασία Σχολείου – Κ.Ε.Σ.Υ. σχετικά με τις ενέργειες παραπομπής για ατομική αξιολόγηση μαθητή/μαθήτριας από το Κ.Ε.Σ.Υ.»

Έχοντας υπόψη:

1. Τα άρθρα 6, 7, 10, 11 και 51 του Ν. 4547/2018 (Φ.Ε.Κ. 102/τ.Α'/12-06-2018)
2. Το άρθρο 3 του Ν. 3699/2008 (Φ.Ε.Κ. 199/τ.Α'/2-10-2008)
1. Την παράγραφο 5 του άρθρου 14 του Π.Δ. 79/2017 (Φ.Ε.Κ. 109/τ.Α'/1-8-2017), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 23 του Ν.4559/2018
2. Την υπ' αριθ. 211076/ΓΔ4/06-12-2018 Υ.Α. (Φ.Ε.Κ. 5614/τ. Β' /13-12-2018)
3. Την υπ' αριθ. 158733/ΓΔ4/24-9-2018 Υ.Α. (Φ.Ε.Κ. 4299/τ.Β'/27.09.2018)
4. Το κεφάλαιο «Α' ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ ΚΑΙ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ» της υπ' αριθ. 27922/Γ6/8-3-2007 Υ.Α. (Φ.Ε.Κ. τ.Β' 449/3-4-2007),

στο πλαίσιο της συνεργασίας του 1ου & 2ου Κ.Ε.Σ.Υ. Γ' Αθήνας και του 3ου ΠΕ.Κ.Ε.Σ. Αττικής με τα σχολεία και με σκοπό τη διευκόλυνση και υποστήριξη των σχολικών μονάδων της Γ' Αθήνας, ενημερώνουμε για τη διαδικασία παραπομπής για αξιολόγηση μαθητή/τριας ως ένα τμήμα της όλης διαδικασίας παρέμβασης στην εκπαιδευτική πράξη.

Διευκρινίσεις και βασικές αρχές:

- Η παραπομπή των μαθητών στο Κ.Ε.Σ.Υ. αποτελεί αρμοδιότητα του Συλλόγου Διδασκόντων και προτείνεται να είναι αποτέλεσμα των παιδαγωγικών συνεδριάσεων του Σ.Δ..
- Μαθητές/μαθήτριες που εμφανίζουν δυσκολίες στο σχολείο (μάθησης, προσαρμογής κ.λπ.) δεν σημαίνει οπωσδήποτε ότι εμπίπτουν όλοι/όλες στην κατηγορία των μαθητών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες (Άρθρο 3 του Ν. 3699/2008 «Στην κατηγορία μαθητών με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες δεν εμπίπτουν οι μαθητές με χαμηλή σχολική επίδοση που συνδέεται αιτιωδώς με εξωγενείς παράγοντες»). Οι αιτίες των δυσκολιών είναι καλό να αναζητηθούν τόσο στο σχολικό πλαίσιο (αναλυτικό πρόγραμμα, ποσότητα ύλης, διδακτικές μέθοδοι, έμφαση μόνο στον γνωστικό τομέα κ.λπ.), όσο και στο οικογενειακό πλαίσιο και στις ατομικές δυνατότητες και πιθανές εγγενείς αδυναμίες του/της μαθητή/μαθήτριας.
- Το σχολείο ΔΕΝ κάνει διάγνωση.

- Η σχέση Κ.Ε.Σ.Υ. – σχολείου είναι συνεργατική σχέση που στηρίζεται στην επιστημονική δεοντολογία, την εμπιστοσύνη, την ευελιξία, την κατανόηση, την αλληλοενημέρωση και την αλληλοβοήθεια.
- Το Κ.Ε.Σ.Υ. προβαίνει σε ατομική αξιολόγηση μαθητή/μαθήτριας, όπου και όταν αυτό απαιτείται, καθώς αποτελεί μία από τις πολλές αρμοδιότητές του.
- Η διάγνωση - γνωμάτευση δεν αποτελεί αυτοσκοπό των ενεργειών του σχολείου ή των ενεργειών του Κ.Ε.Σ.Υ.. Η έκδοση αξιολογικής έκθεσης – γνωμάτευσης από το Κ.Ε.Σ.Υ. είναι το μέσο για την υποστήριξη του/της μαθητή/μαθήτριας και του σχολείου.

Περιγραφή συντονισμού ενεργειών

Μέχρι την έναρξη της πλήρους λειτουργίας του 2^{ου} Κ.Ε.Σ.Υ. Γ' Αθήνας, τα αιτήματα από όλες τις σχολικές μονάδες απευθύνονται στο 1^ο Κ.Ε.Σ.Υ. Γ' Αθήνας.

Το κάθε μέλος του προσωπικού του 1^{ου} Κ.Ε.Σ.Υ. Γ' Αθήνας έχει αναλάβει μια ενότητα σχολείων και είναι το πρόσωπο επικοινωνίας του Κ.Ε.Σ.Υ. με τα αντίστοιχα σχολεία. Παράλληλα, το κάθε μέλος του προσωπικού συνεργάζεται και με μέλη άλλων ειδικοτήτων, στο πλαίσιο των διεπιστημονικών ομάδων που λειτουργούν στο Κ.Ε.Σ.Υ..

Το κάθε σχολείο **αναμένεται να ορίσει τον δικό του υπεύθυνο επικοινωνίας**, σύμφωνα με την παρ. 1β του άρθρου 11, του Ν.4547/2018.

Για τη διαχείριση των αιτήσεων αξιολόγησης που παρέλαβε το 1^ο Κ.Ε.Σ.Υ. Γ' Αθήνας από τον προκάτοχό του (ΚΕ.Δ.Δ.Υ. Γ' Αθήνας) το πρόσωπο επικοινωνίας του Κ.Ε.Σ.Υ. θα επικοινωνεί με τα σχολεία για επικαιροποίηση του αιτήματος και αναγκαιότητα ή μη της ατομικής αξιολόγησης και θα ζητείται από το σχολείο η συμπλήρωση και αποστολή στο Κ.Ε.Σ.Υ. της παιδαγωγικής έκθεσης (το έντυπο θα σταλεί από το Κ.Ε.Σ.Υ.).

Στα σχολεία που λειτουργεί Επιτροπή Διεπιστημονικής Εκπαιδευτικής Αξιολόγησης και Υποστήριξης (Ε.Δ.Ε.Α.Υ.), εφαρμόζονται όσα αναφέρονται στο άρθρο 10 του ν. 4547/2018

Στα σχολεία που δεν λειτουργεί Ε.Δ.Ε.Α.Υ., οι παραπομπές γίνονται ως ακολούθως:

A) Σε καταστάσεις κρίσεων ακολουθούνται τα παρακάτω βήματα :

1. Ενημέρωση του γονέα/κηδεμόνα για το θέμα και πρόταση να καταθέσει άμεσα αίτηση στο Κ.Ε.Σ.Υ. για αξιολόγηση του/της μαθητή/μαθήτριας.
2. Πρακτικό Συλλόγου Διδασκόντων που διαβιβάζεται στο Κ.Ε.Σ.Υ. υπηρεσιακά. Στο πρακτικό γίνεται περιγραφή του θέματος, καταγράφονται πιθανές ενέργειες στις οποίες ήδη έχει προβεί το σχολείο και αιτιολογείται επαρκώς η αναγκαιότητα για άμεση παρέμβαση του Κ.Ε.Σ.Υ..
3. Ο γονέας/κηδεμόνας καταθέτει αίτηση στο Κ.Ε.Σ.Υ..
4. Συνεργασία των υπευθύνων επικοινωνίας Σχολείου – Κ.Ε.Σ.Υ. για αλληλοενημέρωση και συντονισμό των ενεργειών που θα ακολουθήσουν (διαδικασία αξιολόγησης, πρόγραμμα παρέμβασης, πιθανή παραπομπή και σε άλλο φορέα).

Οι παραπάνω ενέργειες μπορούν να γίνονται παράλληλα.

B) Στις υπόλοιπες περιπτώσεις:

1. Ο/η εκπαιδευτικός της στο πλαίσιο του παιδαγωγικού και διδακτικού του/της ρόλου διαπιστώνει πιθανές δυσκολίες σε έναν/μία μαθητή/μαθήτρια και πάντα στο πλαίσιο του παραπάνω ρόλου και των καθηκόντων του/της (παρ. 3, 4 και 10, του άρθρου 36, της Υ.Α.

Αριθ.Φ.353.1/324/105657/Δ1/8-10-2002 (Φ.Ε.Κ. τ. Β΄ 1340/16-10-2002)) προβαίνει σε πρώτες ενέργειες υποστήριξης του/της.

2. Για την αντιμετώπιση των μαθητών/μαθητριών που παρουσιάζουν σοβαρές δυσκολίες μάθησης ή και συμπεριφοράς, ο/η εκπαιδευτικός της τάξης συνεργάζεται με τον/την Διευθυντή/Διευθύντρια ή τον/την Προϊστάμενο/Προϊσταμένη του σχολείου, τον/την εκπαιδευτικό του τμήματος ένταξης (αν υπάρχει) και τους γονείς/κηδεμόνες (χωρίς ακόμη να προταθεί η παραπομπή στο Κ.Ε.Σ.Υ.). Αν η διαπίστωση των δυσκολιών γίνεται από άλλον εκπαιδευτικό που διδάσκει στο τμήμα, αναλαμβάνει αυτός να ενημερώσει τους παραπάνω αναφερόμενους.
3. Ενημερώνεται η ομάδα εκπαιδευτικής υποστήριξης και σχεδιάζονται και υλοποιούνται πρώτες παρεμβάσεις (δραστηριότητες) για την υποστήριξη του/της μαθητή/μαθήτριας και του τμήματος, συνολικά, αν υπάρχει ανάγκη. Το κάθε μέλος της ομάδας εκπαιδευτικής υποστήριξης ενεργεί με βάση τα καθήκοντα που απορρέουν απ' την ειδικότητα και τη θέση του στο σχολείο.
4. Το σχολείο σχεδιάζει και υλοποιεί τις πρώτες παρεμβάσεις με βάση τους ανθρώπινους πόρους που διαθέτει (εκπαιδευτικούς τάξης, εκπαιδευτικό τμήματος ένταξης, ψυχολόγο, κοινωνικό λειτουργό).
5. Τέτοιες πρώτες παρεμβάσεις μπορεί να είναι η εφαρμογή των αρχών της διαφοροποιημένης διδασκαλίας, όπως η αλλαγή θέσης του/της μαθητή/μαθήτριας στην τάξη, η συμπλήρωση φύλλου καταγραφής συμπεριφοράς, η ομαδοσυνεργατική διδασκαλία, εναλλακτικές μορφές αξιολόγησης, η επανορθωτική διδασκαλία, η διδασκαλία μεταγνωστικών στρατηγικών, η παροχή ενισχυτικής διδασκαλίας, η διοργάνωση ενδοσχολικής επιμόρφωσης, η δημιουργία ομάδας διαμεσολάβησης, η αύξηση του αριθμού των εφημερευόντων κ.λπ..
6. Οι πρώτες παρεμβάσεις του σχολείου αποτελούν μέρος ή και το σύνολο του βραχυχρόνιου προγράμματος. Για μαθητές/μαθήτριες χωρίς γνωμάτευση, το βραχυχρόνιο πρόγραμμα παρέμβασης δεν είναι υποχρεωτικό να έχει τον τυπικό σχεδιασμό ενός Εξατομικευμένου Προγράμματος, όπως αυτών που αξιοποιούνται στην Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση.
7. Το είδος, η διάρκεια και η αξιολόγηση των αποτελεσμάτων των παρεμβάσεων αυτών, αποφασίζονται από την ομάδα του σχολείου και προσαρμόζονται στις ιδιαίτερες συνθήκες της κάθε περίπτωσης. Υπάρχει δυνατότητα κάποιες από τις παραπάνω ενέργειες να μπορούν να γίνουν ταυτόχρονα ή παράλληλα (η παράγραφος 1 και 2 ή 2 και 3 για παράδειγμα μπορούν να γίνουν σε ένα βήμα). Επίσης, γνωρίζουμε ότι τα αποτελέσματα των παρεμβάσεων δεν είναι πάντα άμεσα ορατά.
8. Προτείνεται η καταγραφή των ενεργειών της ομάδας εκπαιδευτικής υποστήριξης και των παρεμβάσεων, καθώς και των αποτελεσμάτων αυτών σε ένα ημερολόγιο. Σε αυτό το ημερολόγιο μπορούν να καταγραφούν ενέργειες και παρεμβάσεις, οι οποίες έχουν ήδη πραγματοποιηθεί από το σχολείο σε προηγούμενο χρονικό διάστημα.
9. Όλα τα παραπάνω μπορούν να γίνονται και με την ενημέρωση και ενδεχόμενη αρωγή του υπεύθυνου εκ μέρους του Κ.Ε.Σ.Υ., καθώς και των Συντονιστών Παιδαγωγικής Ευθύνης και Ειδικής Αγωγής και Ενταξιακής Εκπαίδευσης.
10. Αν οι δυσκολίες επιμένουν και επηρεάζουν αρνητικά την ψυχοκοινωνική ανάπτυξη και πρόοδο του/της μαθητή/μαθήτριας, ενημερώνεται η οικογένεια και καλείται να καταθέσει αίτημα στο Κ.Ε.Σ.Υ.. Ταυτόχρονα, ο εκπρόσωπος επικοινωνίας του σχολείου επικοινωνεί με τον υπεύθυνο του Κ.Ε.Σ.Υ. και αποστέλλεται υπηρεσιακά από το σχολείο στο Κ.Ε.Σ.Υ. :
  - i. Παιδαγωγική – Περιγραφική Έκθεση (το έντυπο θα σταλεί από το Κ.Ε.Σ.Υ.)
  - ii. Πρακτικό Συλλόγου Διδασκόντων στο οποίο επισυνάπτονται και οι ενέργειες του σχολείου (ημερολόγιο παρεμβάσεων)
11. Η ενημέρωση της οικογένειας προτείνεται να γίνεται από δύο, τουλάχιστον, άτομα της ομάδας εκπαιδευτικής υποστήριξης, σε ιδιαίτερο χώρο. Η παρουσία δύο, τουλάχιστον, μελών του σχολείου προσθέτει κύρος, δείχνει τη σοβαρότητα του θέματος και εξασφαλίζει το κάθε μέλος από πιθανή παρερμηνεία των λόγων του.

12. Στην ενημέρωση τονίζονται τα θετικά στοιχεία του/της μαθητή/μαθήτριας, παρουσιάζονται με συγκεκριμένα στοιχεία οι λόγοι που οδήγησαν το σχολείο σε αυτή την πρόταση, γίνεται ενημέρωση για τις ενέργειες – παρεμβάσεις που ήδη έχει κάνει το σχολείο και γι' αυτές που θα συνεχίσει να κάνει, χαρακτηρίζονται πιθανές συμπεριφορές και όχι ο/η μαθητής/μαθήτρια.
13. Στις περιπτώσεις που οι γονείς δεν έρχονται στο προκαθορισμένο ραντεβού ή αρνούνται να καταθέσουν αίτηση στο Κ.Ε.Σ.Υ. ή να προβούν σε άλλες ενέργειες προς την κατεύθυνση υποστήριξης του παιδιού, η ενημέρωσή τους προτείνεται να γίνεται με επιστολή με αποδεικτικό παραλαβής.
14. Το Κ.Ε.Σ.Υ. δεν μπορεί να προχωρήσει σε ατομική αξιολόγηση χωρίς την αίτηση γονέα. Η αίτηση κατατίθεται από τον γονέα/κηδεμόνα στη γραμματεία του Κ.Ε.Σ.Υ..
15. Στην πρώτη επικοινωνία τους με το Κ.Ε.Σ.Υ., οι γονείς στους οποίους προτείνει το σχολείο να καταθέσουν αίτηση ενημερώνονται ότι θα πρέπει ταυτόχρονα να γίνουν και οι παραπάνω ενέργειες από την πλευρά του σχολείου. Επίσης, γονείς που επιθυμούν να καταθέσουν αίτηση από μόνοι τους, η αίτηση γίνεται δεκτή. Ενημερώνονται όμως ότι η διαχείρισή της και η αξιολόγηση του παιδιού θα πραγματοποιηθεί μόνο μετά από επικοινωνία του Κ.Ε.Σ.Υ. με το σχολείο. Σ' αυτές τις περιπτώσεις, ο υπεύθυνος του Κ.Ε.Σ.Υ. θα συνεργαστεί με το σχολείο και θα ζητηθούν οι παραπάνω αναφερόμενες ενέργειες.
16. Για τη διαδικασία εξέτασης των αιτημάτων παράλληλης στήριξης, αλλαγής εκπαιδευτικού πλαισίου και μετάβασης σε άλλη βαθμίδα μαθητών/μαθητριών που διαθέτουν αξιολόγηση, ακολουθείται η ήδη υπάρχουσα διαδικασία.
17. Υπενθυμίζεται ότι στις συνεδριάσεις του Συλλόγου Διδασκόντων «δύνανται να παρίσταται ο Συντονιστής Εκπαιδευτικού Έργου είτε μετά από πρόσκληση των σχολικών μονάδων είτε με δική του πρωτοβουλία...» (158733/ΓΔ4/24-9-2018 Υ.Α. (Φ.Ε.Κ. 4299/τ.Β'/27.09.2018), άρθρο 3, παρ.3ζ)
18. **Πιθανές ιδιαίτερες περιπτώσεις θεμάτων που δεν μπορούν να αντιμετωπιστούν με όλα όσα αναφέρονται στις παραπάνω παραγράφους, θα διεκπεραιώνονται μετά από συνεργασία των υπευθύνων επικοινωνίας Κ.Ε.Σ.Υ. και σχολείου**

Ο σκοπός όλων των αναφερόμενων στο παρόν έγγραφο είναι η λειτουργικότερη και αποτελεσματικότερη συνεργασία μεταξύ Κ.Ε.Σ.Υ. και σχολικών μονάδων, στην κατεύθυνση κοινής γραμμής για όλη τη Διεύθυνση της Γ' Αθήνας. Επειδή δεν περισσεύουν προσωπικό και εργατώρες ούτε στα σχολεία ούτε στο Κ.Ε.Σ.Υ. για να τρέφουμε γραφειοκρατικές συνήθειες, είμαστε πάντα ανοιχτοί και περιμένουμε πιθανές προτάσεις σας προς την κατεύθυνση της βελτίωσης της συνεργασίας μας σε οποιονδήποτε τομέα.

Σας ευχόμαστε καλή δύναμη στο έργο σας.

Ο Προϊστάμενος του 2ου Κ.Ε.Σ.Υ.

Η Προϊσταμένη του 1ου Κ.Ε.Σ.Υ.

Ιωάννης Μπουσδούνης

Ελένη Τρίγκα